

Revmatoid artritt av foten og ankelen

Reumatoid artritt er en kronisk sykdom som angriper flere ledd i hele kroppen. Det starter ofte i de små leddene i hender og føtter, og påvirker vanligvis de samme leddene på begge sider av kroppen.

Mer enn 90% av personer med revmatoid artritt (RA) utvikler symptomer i foten og ankelen i løpet av sykdommen.

Beskrivelse

Reumatoid artritt er en autoimmun sykdom. Dette betyr at immunforsvaret angriper sitt eget vev. I RA er forsvaret som beskytter kroppen mot infeksjon ødeleggende for normalt vev (som brusk og leddbånd) og gjør bein mykere.

Hvordan skjer dette?

Leddene i kroppen din er dekket av en hinne, foring - kalt synovialhinnen - som smører leddet og gjør det lettere å bevege seg. Reumatoid artritt forårsaker overaktivitet av denne hinnen. Det svulmer og blir betent, ødelegger leddet, samt leddbånd og andre vev som støtter det.

Rammede leddbånd kan forårsake vanlige deformiteter - som f.eks hammertå. Mykhet i beinet (osteopeni) kan resultere i stressfrakturer og sammenbrudd av bein.

Reumatoid artritt er ikke en isolert sykdom i bein og ledd. Det påvirker vev gjennom hele kroppen, forårsaker skade på blodårene, nerver og sener. Deformiteter av hender og føtter er de mer åpenbare tegn på RA. I ca 20% av pasientene er fot- og ankel symptomer de første tegn på sykdommen.

Reumatoid artritt påvirker omtrent 1% av befolkningen. Kvinner påvirkes oftere enn menn, med et forhold på opptil 3 til 1. Symptomer utvikler seg vanligvis mellom 40 og 60 år.

Årsaken

Den eksakte årsaken til RA er ikke kjent. Det kan være en genetisk grunn - noen mennesker kan mer sannsynlig utvikle sykdommen på grunn av en arvelig faktor. Imidlertid mistenker leger at det kreves en kjemisk eller miljømessig "trigger" for å aktivere sykdommen hos mennesker som arver RA.

Symptomer

De vanligste symptomene er smerte, hevelse og stivhet. I motsetning til slitasjegikt, som vanligvis rammer en bestemt ledd, forekommer symptomer på RA vanligvis i begge føttene, og påvirker de samme leddene på hver fot.

Ankel

Vanskeligheter med stigninger, og trapper er de tidlige tegnene i ankeleddet. Etter hvert som sykdommen utvikler seg, kan det være smertefullt å gå og stå.

Hælregion av foten

Hovedfunksjonen til bakfoten er å utføre side til side bevegelse av foten. Vanskeligheter med å gå på ujevnt underlag, gress eller grus er de første tegnene. Smerte er vanlig bare under fibula på utsiden av foten.

Etter hvert som sykdommen utvikler seg, kan fotens stilling skifte mens beinene beveger seg ut av sine normale stillinger. Dette kan resultere i en plattfot deformitet. Smerte og ubehag kan føles langs tibial posterior (hovedsenen som støtter buen) på innsiden av ankelen, eller på utsiden av ankelen under fibula.

Reumatoid artritt i midtfoten

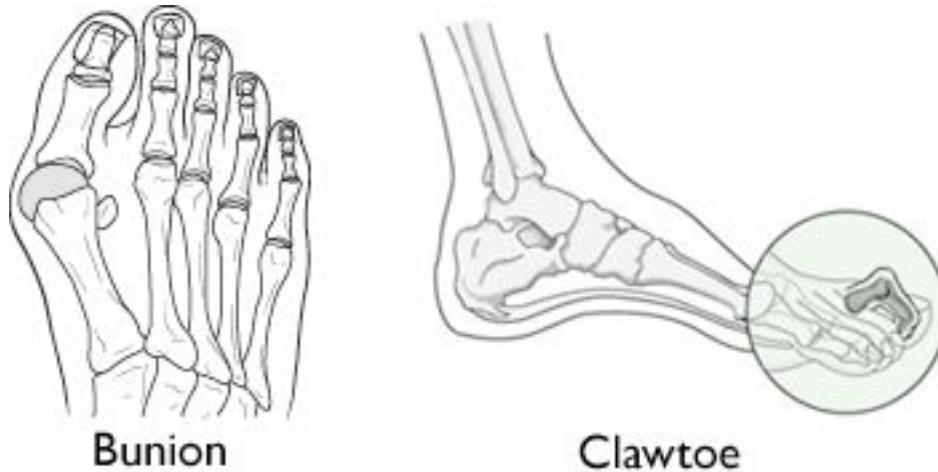
Med RA blir ligamentene som støtter midtfoten svekket, og mediale bue kollapser. Med tap av buen kollapser foten ofte og fotens front peker utover. RA ødelegger også brusk, forårsaker leddsmerte som er tilstede med eller uten sko. Over tid kan formen på foten forandre seg fordi de strukturer som støtter den degenererer. Dette kan skape en stor benaktig utvekst (bump) på buen. Alle disse endringene av fotens form kan gjøre det svært vanskelig å bruke sko.

Dette røntgenbildet viser tegn på RA i midtfoten. Legg merke til at fotens fremside peker utover, og det er en stor utvekst på innsiden og midten av foten.

Forfot, tær

Endringene som forekommer i fotens front er unike for pasienter med RA. Disse problemene inkluderer bunioner, klotå, hammertå og smerte under fotballen. Selv om hver enkelt deformitet er vanlig, er det kombinasjonen av deformiteter som samler og forsterker problemet.

Personer med RA kan oppleve en kombinasjon av vanlige fotproblemer, for eksempel Ossøs defig og klotå.

Det kan også være svært smertefullt oppe på forfoten, og skape callositeter. Utvekstene utvikles når bein i midten av foten (midtfoten) skyves ned fra felles forstyrrelser i tærne. Utglidninger av de mindre tærne (tærne to til fem) får dem til å bli veldig fremtredende på toppen av foten. Dette skaper klotå, hammertær og gjør det svært vanskelig å gå med sko. I alvorlige situasjoner kan sår dannes ved unormalt trykk.

Kilde:

The Body Almanac. © American Academy of Orthopedic Surgeons, 2003.

<https://orthoinfo.aaos.org/en/diseases--conditions/rheumatoid-arthritis-of-the-foot-and-ankle/>